

**Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych
z matematyki w klasie 4 TPB, zakres podstawowy**

Temat	Poziom wymagań				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Rozdział 1. Figury w przestrzeni					
1. Graniastosłupy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: graniastosłup prosty, pochyły, prawidłowy zna wzór na obliczanie pola powierzchni i objętości graniastosłupa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa cechy graniastosłupów oblicza pole powierzchni i objętość graniastosłupów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> oblicza długości odcinków w graniastosłupie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadanie dotyczące praktycznego zastosowania wiadomości o graniastosłupach 	<p>Uczeń:</p>
2. Ostrosłupy	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: wierzchołek ostrosłupa, spodek wysokości, ostrosłup prawidłowy, czworoscian, czworościan foremny zna wzór na obliczanie pola powierzchni i objętości ostrosłupa 	<ul style="list-style-type: none"> określa cechy ostrosłupów oblicza pole powierzchni i objętość ostrosłupa 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza długości odcinków w ostrosłupie 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadanie na praktyczne zastosowanie wiadomości o ostrosłupach 	
3. Walec	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: tworząca walca, podstawy, promień podstawy, wysokość walca, oś obrotu, przekrój osiowy walca rysuje rzut i siatkę walca zna wzór na pole powierzchni i objętość walca oraz własności walca 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnienia wzorów na pole powierzchni i objętości walca rozumie w jaki sposób powstaje walec oblicza pole powierzchni i objętość walca 		<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadanie dotyczące praktycznego zastosowania wiadomości o walcach 	
4. Stożek	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie: stożek, podstawa, promień podstawy, tworząca, wysokość stożka, pojęcia: oś obrotu, przekrój osiowy stożka, spodek wysokości, kąt rozwarcia stożka zna wzory na obliczanie pola powierzchni i objętości stożka rysuje rzut stożka 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie w jaki sposób powstaje stożek uzasadnienia wzorów na pole powierzchni i objętości stożka 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza pole powierzchni i objętość stożka 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadanie dotyczące praktycznego zastosowania wiadomości o stożkach oblicza objętość brył powstałych ze sklejenia ze sobą stożków i walców, w wyniku wycięcia stożków lub walców z innych stożków lub walców oblicza objętość bryły powstałej z obrotu trójkąta lub czworokąta 	

5. Kula	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: kula, sfera, środek, promień, średnica, koło wielkie kuli, zna wzory na obliczanie pola powierzchni i objętości kuli wyjaśnia różnice pomiędzy kulą i sferą rysuje rzut kuli 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia wzorów na pole powierzchni i objętości kuli 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza pole powierzchni i objętość kuli 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza pole przekroju kuli oblicza objętość brył powstałych ze sklejenia brył obrotowych oblicza objętość bryły powstałej z obrotu figury geometrycznej uzasadnia wskazane tezy 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania na obliczanie pól powierzchni i objętości brył wpisanych w kulę i opisanych na kuli
6. Powtórzenie i praca klasowa					
Rozdział 1. Wyrażenia wymierne					
1. Wyrażenia wymierne	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie: wyrażenia wymiernego, dziedziny wyrażenia wymiernego rozumie potrzebę określenia dziedziny wyrażenia wymiernego doprowadza wyrażenia wymierne do najprostszej postaci stosując wyłączanie wspólnego czynnika poza nawias rozwiązuje proste równania wielomianowe 	<ul style="list-style-type: none"> określa dziedzinę wyrażenia wymiernego doprowadza wyrażenia wymierne do najprostszej postaci stosując wzory skróconego mnożenia 	<ul style="list-style-type: none"> doprowadza wyrażenia wymierne do najprostszej postaci stosując rozkład trójmianu kwadratowego na czynniki w zależności od znaku wyróżnika Δ rozwiązuje równania wielomianowe podaje przykłady wyrażen wymiernych spełniających dane warunki 	<ul style="list-style-type: none"> określa dziedzinę wyrażenia wymiernego oraz wykonuje działania na wyrażeniach wymiernych rozwiązuje zadania z zastosowaniem wyrażen wymiernych 	
2. Równania wymierne	<ul style="list-style-type: none"> definiuje równania wymiernego 	<ul style="list-style-type: none"> zna sposoby rozwiązywania równań wymiernych podaje miejsca zerowe funkcji określa założenia, przy których dane równanie wymierne ma sens 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje równania wymierne 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania z zastosowaniem równań wymiernych 	
3. Przekształcanie wyrażen algebraicznych	<ul style="list-style-type: none"> przekształca prosty wzory, aby wyznaczyć wskazaną wielkość 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca wzory, aby wyznaczyć wskazaną wielkość 	<ul style="list-style-type: none"> sporządza wykresów funkcji: $y=-f(x)$, $y=f(x+a)+b$, gdy dany jest wykres funkcji $y=f(x)$ 	<ul style="list-style-type: none"> przekształcić wzory, aby wyznaczyć wskazaną wielkość uzasadnić wskazane tezy 	
4. Hiperbola. Przesuwanie hiperboli	<ul style="list-style-type: none"> definiuje hiperbolę określa położenie gałęzi hiperboli w zależności od znaku a podaje dziedzinę i sporządzać wykres funkcji $f(x)=a/x$, $a \neq 0$ definiuje pojęcie asymptot 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie asymptoty poziomej i asymptoty pionowej hiperboli podaje wzór funkcji, która powstanie, gdy wykres funkcji $f(x)=a/x$ przesuniemy równoległe o p jednostek w prawo lub w lewo i o q 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania z zastosowaniem własności hiperboli określa wzory funkcji, których wykresami są hiperbole spełniające podane warunki dopasowuje wzór do 	<ul style="list-style-type: none"> określić wartość parametru, dla którego funkcja $f(x)=a/(x-p)+q$, $a \neq 0$ spełnia podane warunki 	

	<p>poziomej i pionowej wykresu funkcji $f(x)=a/x$, $a \neq 0$</p> <ul style="list-style-type: none"> określa przedziały monotoniczności funkcji $f(x)=a/x$, $a \neq 0$ 	<p>jednostek do góry lub w dół</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje dziedzinę i sporządza wykres funkcji $f(x)=a/(x-p) + q$, $a \neq 0$ podaje równania asymptot i współrzędne punktów przecięcia wykresu funkcji $f(x)=a/(x-p) + q$, $a \neq 0$ z osiami układu określa przedziały monotoniczności i argumenty, dla których funkcja $f(x)=a/(x-p) + q$, $a \neq 0$ przyjmuje wartości dodatnie, ujemne 	wykresu funkcji i odwrotnie		
5. Powtórzenie i praca klasowa					
Rozdział 2. Ciągi					
1. Przykłady ciągów	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: ciąg, wyrazy ciągu, ciąg skończony/ nieskończony, wzoru ogólnego ciągu zapisuje dowolne wyrazy ciągów na podstawie ich wzorów ogólnych podaje przykłady ciągów 	<ul style="list-style-type: none"> zna algorytm badania monotoniczności ciągu określa ciąg za pomocą wzoru ogólnego bada monotoniczność ciągu na podstawie wzoru ogólnego 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie wzoru rekurencyjnego ciągu, monotoniczność ciągu, ciąg malejący, ciąg rosnący, ciąg stały zapisuje dowolne wyrazy ciągów na podstawie ich wzorów rekurencyjnych bada monotoniczność ciągu na podstawie wzoru rekurencyjnego oblicza kolejne wyrazy ciągu oraz określić ogólny wzór ciągu na podstawie danego wzoru na sumę n początkowych wyrazów ciągu określa ciąg za pomocą wzoru rekurencyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza sumę k początkowych wyrazów ciągu na podstawie jego wzoru ogólnego 	<ul style="list-style-type: none"> znajduje wzór ogólny ciągu określonego rekurencyjnie
2. Ciągi arytmetyczne	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: ciąg arytmetyczny, różnica ciągu arytmetycznego, wzór rekurencyjny i ogólny ciągu 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady ciągów arytmetycznych spełniających zadane warunki ustala, ile wyrazów ma dany 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza dowolne wyrazy ciągu arytmetycznego, gdy dane są jeden wyraz i różnica ciągu lub dwa 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania dotyczące ciągów arytmetycznych 	

	<p>arytmetycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza różnicę i kolejne wyrazy danego ciągu arytmetycznego • wymienia własności ciągu arytmetycznego • sprawdza, czy podany ciąg jest ciągiem arytmetycznym • sprawdzać, czy dana liczba jest wyrazem danego ciągu arytmetycznego 	<p>ciąg arytmetyczny</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprawdza, czy dana liczba jest wyrazem danego ciągu arytmetycznego 	<p>dowolne wyrazy tego ciągu</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa wartości parametru, dla którego podane wyrażenia są kolejnymi wyrazami ciągu arytmetycznego • zapisuje wzory ogólne ciągów arytmetycznych określonych rekurencyjnie i odwrotnie 		
3. Suma wyrazów ciągu arytmetycznego	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wzór na sumę n początkowych wyrazów ciągu arytmetycznego 		<ul style="list-style-type: none"> • oblicza sumę kolejnych wyrazów ciągu arytmetycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa liczbę wyrazów ciągu arytmetycznego spełniających warunek na ich sumę • rozwiązuje równania, w których jedna strona jest sumą wyrazów ciągu arytmetycznego • uzasadnia wskazane tezy 	
4. Ciągi geometryczne	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: ciąg geometryczny, iloraz ciągu geometrycznego • zna wzór rekurencyjny i ogólny ciągu geometrycznego • zna własności ciągu geometrycznego • sprawdza, czy podany ciąg jest ciągiem geometrycznym 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie średniej geometrycznej dwóch liczb nieujemnych • oblicza ilorazy oraz kolejne wyrazy ciągów geometrycznych • zapisuje dowolne wyrazy ciągu geometrycznego, gdy dany jest iloraz i wyraz tego ciągu • sprawdza, czy dana liczba jest wyrazem danego ciągu geometrycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa monotoniczność ciągów geometrycznych • zapisuje dowolne wyrazy ciągu geometrycznego, gdy dane są dwa wyrazy ciągu geometrycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wzory ogólne ciągów geometrycznych określonych rekurencyjnie i odwrotnie • oblicza wartości zmiennych, które wraz z danymi liczbami tworzą ciąg geometryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania dotyczące ciągów geometrycznych
5. Suma wyrazów ciągu geometrycznego	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wzór na sumę n początkowych wyrazów ciągu geometrycznego 		<ul style="list-style-type: none"> • oblicza sumę kolejnych wyrazów ciągu geometrycznego 		
6. Procent składany		<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: procent prosty, procent składany • wyjaśnia różnicę pomiędzy procentem prostym 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania z zastosowaniem procentu prostego i składanego 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem procentu prostego i składanego 	

		a procentem składanym			
7. Powtórzenie i praca klasowa					
Rozdział 3. Figury podobne					
1. Twierdzenie Talesa i twierdzenie odwrotne do twierdzenia Talesa	<ul style="list-style-type: none"> opisuje Twierdzenie Talesa i Twierdzenie odwrotne do twierdzenia Talesa 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie dowód twierdzenia Talesa i dowód twierdzenia odwrotnego do twierdzenia Talesa stosuje twierdzenie Talesa w zadaniach rachunkowych 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje twierdzenie odwrotne do twierdzenia Talesa w zadaniach rachunkowych stosuje tw Talesa w zadaniach konstrukcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania z zastosowaniem twierdzenia Talesa i twierdzenia do niego odwrotnego uzasadnia wskazane tezy 	
2. Wielokąty podobne	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie figur podobnych, skali podobieństwa, własności figur podobnych rozpoznaje figury podobne 	<ul style="list-style-type: none"> ustala miary kątów figur podobnych 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania z zastosowaniem własności podobieństwa znajduje długości boków wielokątów podobnych, gdy dana jest skala podobieństwa i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia wskazane tezy 	
3. Cechy podobieństwa trójkątów 4. Cechy podobieństwa trójkątów (cd.)	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy podobieństwa trójkątów rozpoznaje trójkąty podobne 	<ul style="list-style-type: none"> znajduje skalę podobieństwa trójkątów podobnych 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania z zastosowaniem cech podobieństwa trójkątów 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia wskazane tezy 	
5. Cechy podobieństwa trójkątów (cd.)	<ul style="list-style-type: none"> zna zależność między stosunkiem pól figur podobnych a skalą podobieństwa 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza skalę podobieństwa, gdy dane są pola figur podobnych 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania dotyczące pól figur podobnych oblicza pola figur podobnych, korzystając z rysunku lub opisu 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania dotyczące pól figur podobnych uzasadnia wskazane tezy 	
6. Powtórzenie i praca klasowa					
Rozdział 4. Stereometria					
1. Wielościany i inne figury przestrzenne	<ul style="list-style-type: none"> definiuje figurę wypukłą, czworościan foremny, sześcián 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje ośmiościan, dwunastościan, dwudziestościan foremny zna zasadę obliczania pola powierzchni i objętości wielościanu 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje wielościan foremny oblicza długości odcinków w wielościanach foremnych rysuje rzut wielościanów oblicza pola powierzchni i objętości wielościanów foremnych 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania z zastosowaniem obliczania pól powierzchni i objętości wielościanów oblicza pola powierzchni i objętości wielościanów powstałych w wyniku doklejenia lub odcięcia od graniastosłupa (ostrosłupa) innego graniastosłupa lub ostrosłupa 	

2. Figury obrotowe i inne figury przestrzenne	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wzory na obliczanie pól powierzchni i objętości walca, stożka i kuli rysuje rzuty walca, stożka i kuli oblicza pole i objętość brył obrotowych 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje bryłę obrotową 		<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania na obliczanie pól powierzchni i objętości brył obrotowych wpisanych w graniastosłup (ostrosłup) i opisanych na graniastosłupie (ostrosłupie) 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania na obliczanie pól powierzchni i objętości brył wpisanych w walec(stożek lub kulę) oraz opisanych na walcu (stożku lub kuli)
3. Proste i płaszczyzny w przestrzeni	<ul style="list-style-type: none"> definiuje proste równoległe i prostopadłe w przestrzeni, proste skośne definiuje kąt dwuścienny, kąt między prostą a płaszczyzną definiuje pojęcie prostej prostopadłej do płaszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnicę pomiędzy prostymi prostopadłymi w przestrzeni a prostymi skośnymi wskazuje kąty między odcinkami oraz kąty między odcinkami i ścianami w graniastosłupach i ostrosłupach wyznacza miary kątów między odcinkami graniastosłupów i ostrosłupów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje kąty między ścianami graniastosłupów i ostrosłupów wyznacza miary kątów między odcinkami i ścianami oraz ścianami graniastosłupów i ostrosłupów oblicza pole powierzchni i objętość graniastosłupa lub ostrosłupa na podstawie rysunku 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązuje zadania z wykorzystaniem obliczania miar kątów między odcinkami i ścianami oraz między ścianami graniastosłupów i ostrosłupów uzasadnia wskazane tezy oblicza pole powierzchni i objętość graniastosłupa lub ostrosłupa na podstawie rysunku opisu 	
4. Przekroje graniastosłupów		<ul style="list-style-type: none"> definiuje przekrój bryły/prostopadłościanu rysuje przekrój prostopadłościanu płaszczyzną przechodzącą przez dane odcinki, punkty 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza pole przekroju zaznaczonego na rzucie prostopadłościanu wyznacza i oblicza pole przekroju prostopadłościanu w prostych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza pole przekroju, którego odcinki zaznaczone są na siatce prostopadłościanu 	
5. Bryły podobne	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zależność między stosunkiem objętości brył podobnych a skalą podobieństwa oblicza pole i objętość brył podobnych 		<ul style="list-style-type: none"> oblicza pole i objętość brył powstałych poprzez odcięcie ich części 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza objętość brył powstałych ze sklejenia ze sobą części stożków i walców, oraz w wyniku wycięcia walców z części stożków 	
6. Powtórzenie i praca klasowa					

Opracowała: Karolina Job